

ДОСВІД КУЛЬТИВУВАННЯ ПРІСНОВОДНОЇ КРЕВЕТКИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

**Л.С.ВОЛЯНСЬКИЙ,
В.Ф.ТУРАНОВ – рибгосп «Пертопавлівський»**

Основу сучасного креветководства складає культивування прісноводних креветок роду *Macrobrachium*. Серед 100 видів даного роду, одним із самих великих є *M. rosenbergii*, названий «гігантською» або «королівською» креветкою. Даний вид, нативним ареалом мешкання якого є тропічні і субтропічні водойми Індо-Тихоокеанських басейнів, досягає розмірів 15-25 см і маси 60-100г [1].

Ця креветка користується дуже високим ринковим попитом і є традиційним об'єктом культивування в багатьох країнах Південно-Східної Азії, Близького Сходу, Центральної, Північної і Південної Америки. Світовий обсяг вирощування креветок *M. rosenbergii* складає понад 30 тис. т. у рік, частка Таїланду, В'єтнаму, США становить 80% обсягу виробництва [3]. У Росії щорічно вирощується 5-7 т товарної креветки за показників продуктивності від 300 до 500 кг/га і рівня рентабельності виробництва не нижче 80 %.

Особливістю біології розмноження виду є те, що личинкам для розвитку потрібна солоня вода, а для виживання їм необхідно протягом 3-4 днів достатися до водойм із потрібною солоністю [2].

Перша спроба розведення *M. rosenbergii* на Україні в промислових масштабах була здійснена в 1990-1992 р. На жаль, відсутність достатнього фінансування не дозволила реалізувати проект і розпочаті роботи було припинено. За ініціативи приватних підприємців у рамках ТОВ "Аквапродукт" ці роботи були відновлені в 2001 році. Для цих цілей з Росії було завезено маточне поголів'я *M. rosenbergii* у кількості 65 особин (25 самців, 40 самиць).

На першому етапі робіт переслідувалася основна мета – освоєння технології відтворення і вирощування маточного поголів'я, адаптованого до природно-кліматичних умов півдня України. Другий етап робіт передбачав товарне вирощування креветки в ставових умовах. У результаті проведених робіт були встановлені основні параметри технологічного процесу за розведення і вирощування *M. rosenbergii*.

Результати досліджень. Ікринки прісноводної креветки мають еліпсоподібну форму при довжині 0,5-0,6 мм, їхній колір змінюється від червоно-жовтогарячого (спочатку) до сірувато-бурого (до кінця інкубаційного періоду). Інкубаційний період за $t^{\circ}\text{C}$ води 27-28⁰ С продовжується 17-19 днів.

Біотехнологічні основи одержання і вирощування личинок і молоді креветки дуже схожі з основними положеннями індустріальних технологій вирощування риб у басейнах і лотках.

Вихід постличинок від 3-4 добових личинок, залежно від якості статевих продуктів і умов витримування, коливається від 30 до 80%.

Під час перевезення постличинок на невеликі відстані доцільно використовувати бідони (40-50 л) з аерацією при щільності посадки 500 шт/л. За умов збільшення терміну перевезення – щільність посадки необхідно трохи знижувати.

Посадку постличинок у стави необхідно робити при встановленні температурі води не менш 20°C. За більш низьких температур води знижується приріст, зростає відхід, а температури, нижчі 15°C, є летальними. Нижня межа вмісту розчиненого у воді кисню повинна складати 4 мл O₂/л.

Щільність посадки постличинок у стави, залежно від технологічних параметрів, може варіювати від 1 до 5 шт/м². В умовах Півдня України основна кількість особин прісноводної креветки в безстічних земляних ставах за температури води 26-28°C швидко набирає масу до 30г, а деякі – до 80-120 г. За більш низьких температур води приріст маси креветок різко знижується. Вихід товарних креветок від постличинок 50% вважається нормою для товарного вирощування.

На першому етапі робіт із відтворення й вирощування *M. rosenbergii* у ставових умовах були отримані такі результати: вихід постличинок склав до 60%, вихід товарної креветки від постличинок – до 66,6%, продуктивність ставів у середньому склала 200 кг/га, середня товарна маса 1 екземпляра креветки – 27,5 г.

Отримані перші результати з культивування прісноводної креветки дозволяють зробити наступні висновки:

- природно-кліматичні умови Півдня України дозволяють здійснювати ефективно вирощування прісноводної креветки;
- для вирощування креветки придатні спускні земляні спеціалізовані рибоводні стави різних категорій (малькові, нерестові, зимувальні) або пристосовані водойми площею від 0,1 до 5 га;
- молодь креветки невибаглива до умов вирощування, її товарне виробництво може бути здійснене в різних типах рибоводних господарств, де необхідне створення оптимальних кормових і температурних умов;
- вузьким місцем при культивуванні прісноводної креветки є наявність посадкового матеріалу (постличинки), одержання значної кількості якого можливе за наявності виробничих потужностей і сучасного устаткування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бардач Д., Ритер Д., Макларни У. Аквакультура. – М.: Пищевая пром-ть, 1978. – 295с.
2. Супрунович А.В., Макаров Ю.И. Пищевые беспозвоночные: мидии, устрицы, гребешки, раки, креветки. – К.: Наукова думка, 1990. – 438 с.
3. Binh C.Th., Lin C.K. Shrimp culture in Vietnam //World Aquacult. – 1995. – №4. – р.27-33.